

SGF OM NEDLÄGGNINGEN AV JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETEN

Den 20 november besökte SGF den sedan januari nyinrättade jämställdhetsmyndigheten i Göteborg. Då, i november, var det viktigt för oss att diskutera frågor om hur denna forskningsbaserade myndighet använde sig av genusforskning? Vilken roll får genusforskning och de metoder som utvecklats inom fältet? Hur skapas kommunikation mellan myndigheten och genusforskare? Vi ansåg att kontakten med myndigheten var en viktig del i förbundets arbete med att informera om genusforskning och dess mångfald av perspektiv. Mötet berörde därmed spänningsfälten mellan forskning och praktik, liksom forskning i relation till myndighetsutövning.

Vi var redan då djupt bekymrade över politiska ifrågasättanden av jämställdhetsarbeten och över de populistiska attackerna mot arbetet med jämställdhetsintegrering på myndigheter och högskolan – vilket denna myndighet har i uppdrag att genomföra. Vi har förstått detta motstånd mot jämställdhetsarbete i dess många olika former som en del av en konservativ högerextrem *anti-gender*-rörelse som återfinns i stora delar av världen. Denna rörelse vinner också medhåll i traditionellt liberala och socialdemokratiska kretsar. Vi visste att arbetet för jämställdhet inte ska tas för givet.

Den 12 december beslutade riksdagen om en ny budget där jämställdhetsmyndigheten skulle läggas ned. Vi ville inte tro att hotet var så stort. Den 13 december, när vi skulle korrekturläsa en tidigare version av den här krönikan fick vi istället skriva om den. I skrivande stund vet vi inte om nedläggningen kommer att förverkligas. Den politiska situationen är ytterst osäker.

Vad är det då som står på spel? Och varför engagerar sig genusforskare och SGF i denna fråga? En av de saker som diskuterades på mötet var att jämställdhetsarbete och genusforskning har en långt ifrån harmonisk gemensam historia. För genusforskare har det varit och är viktigt att understryka att genusforskning omfattar mer än frågor om jämställdhet. Det innebär dock inte att jämställd-

het inte är ett viktigt forskningsområde för genusforskare. Genusforskning i all sin mångfald bidrar till underlag för, liksom kritiska förhållningssätt till, jämställdhetspolitik och jämställdhetsarbete. Jämställdhetsmyndigheten är en forskningstung myndighet där kunskap och perspektiv hämtas från många olika ämnen och vetenskapliga sammanhang, som alla bidrar med en rad olika problemformuleringar. Forskare följer arbetet med jämställdhetsintegrering, de visar på svårigheterna med att uppnå jämställdhet, de studerar hälsa och rätt utifrån jämställdhetsperspektiv. Forskare granskar därtill jämställdhet som norm eller diskurs som riskerar att upprepa en binär könsförståelse, heteronormativa principer och nationella berättelser om svensk exceptionalism. Inte minst har det varit viktigt för många forskare att, i en tid när rasismen ökar och villkoren för många utsatta grupper kraftigt försämrats, utveckla intersektionell forskning. Jämställdhet är därmed ett av de områden där många genusforskare möts. Det är ett fält för forskningen att ta ansvar för, genom kritisk granskning och vidareutveckling. Under vårt möte på jämställdhetsmyndigheten berättade våra värdar att de har i uppdrag att se till olika maktordningar baserat på diskrimineringsgrunderna. Förutom att arbeta med jämställdhetsintegrering på myndigheter och högskola skulle myndigheten ”sammanställa, sprida och utveckla effektiva arbetsmetoder för våldsförebyggande arbete med unga män och pojkar i hederskontext”. Den skulle ”samla och sprida kunskap om sexuella trakasserier” samt ”nä det jämställdhetspolitiska delmålet om ekonomisk jämställdhet när det gäller kvinnor med funktionsnedsättning”. Att vidareutveckla metoder med vetenskapligt grundade kunskaper om intersektionalitet ansågs mycket viktigt.

Samtidigt som vi som genusforskare bidrar med kunskap, perspektiv, metoder och inte minst kritisk granskning av jämställdhet vet vi också att jämställdhet alltid kritiserats och ifrågasätts av de som inte verkar för en fördjudad demokrati och ökad pluralism. Det finns de som vill ha bort eller allvarligt begränsa arbetet mot exempelvis ojämställdhet, rasism, eller funktionsojämlikheter. Skapandet av myndigheten blev därför ett uttryck för att åtminstone frågan om ojämställdhet mellan könen fått politiskt erkännande. Att de politiska partierna glidit isär vad gäller synen på jämställdhet har blivit allt tydligare. Hotet om nedläggning av den nya jämställdhetsmyndigheten, som blev invigd för mindre än ett år sedan, måste ses som ett uttryck för denna växande politiska divergens. Att lägga ned myndigheten innebär också att den politiska ambitionsnivån att arbeta med jämställdhet har sjunkit radikalt.

Det beslut om nedläggning vi nu har att förhålla oss till visar på hur skört politiskt erkännande är även när det som i detta fall rör jämställdhet, som på många sätt haft en särställning som ett historiskt etablerat och legitimt

politikområde till skillnad från frågor om exempelvis rasism, funktionsnormer eller diskriminering utifrån ålder. Beslutet visar också på vikten av just intersektionella perspektiv för att förstå och förklara den politiska situationen. Vi har verktygen att analysera hur maktordningar överlappar, skymmer och kopplas samman i oheliga allianser. Ställningstagande som feminist kan visa sig bidra till ökad ekonomisk ojämlikhet, kamp mot kapitalism kan vara rasistisk och islamofobisk, antirasism kan dölja sexism etcetera. Politiska strömningar som många av oss kanske väntat oss eller hoppats ska hållas isär, kan visa sig ha gemensamma intressen och inriktningar. Det kan visa sig i form av aktivt eller passivt understödjande av exempelvis en *anti-gender*-rörelse. Arbetet för komplexa förståelser av makt måste fortsätta.

*Mathias Ericson, ledamot i SGF, Lena Martinsson, ordförande i SGF,
Mehek Muftee, ledamot i SGF*